

SOCIALDEMOKRATIET

INTRODUKTION

Det er nu tid til, at I skal tage del i debatten om Grønlands uran. Det kommer ikke til at være en fuldstændig virkelighedstro gengivelse af de rigtige forhandlinger omkring Grønlands uran, der især fandt sted fra 2013-2016. I stedet er det en debat, hvor forskellige politiske partier og dermed forskellige holdninger er udvalgt, for at kunne skabe en så divers debat som muligt. Det skal siges, at flere danske partier har skiftet holdning til uranspørgsmålet i løbet af de år, debatten har været i gang, men da der som sagt er ønske om at lave en divers debat, er nogle holdninger udvalgt, også selvom de måtte have ændret sig i tidens løb.

FORMÅLET MED DEBATTEN

Omdrejningspunktet i debatten er, at I skal komme frem til en beslutning omkring hvorvidt - og i så fald hvordan - Grønland skal udvinde og eksportere uran. Desuden er det centralt også at anvende og overveje suverænitetsbegrebet i denne sammenhæng.

SETTING

I 2013 ophævede det Grønlandske landsting "nultolerancen" overfor uran, med 15 stemmer for, og 14 imod. Det betyder, at "Naalakkersuisut kan behandle ansøgninger om mineprojekter med uran og andre radioaktive mineraler."¹

Der er her især tale om muligheden for at udvinde uran fra Kvanefjeld. "Kvanefjeld er et bjerg ved den sydgrønlandske by Narsaq, hvor der er fundet store reserver af sjældne jordarter samt uran i det særlige mineral steenstrupin. Uranforekomsten er en af de største i verden, men den er ikke særlig koncentreret: Den vurderes til omtrent 360 gram uran per ton malm. Mineselskabet GME, der har fået efterforskningstilladelse, mener dog, at det er tilstrækkeligt til, at en udvinding kan betale sig. Der findes andre kendte forekomster af uran i Grønland, men Kvanefjeld er indtil videre det eneste, der er kommercielt interessant."²

¹ <http://sermitsiaq.ag/node/160145>

² <https://politiken.dk/økonomi/art5620143/Uran-er-igen-et-varmt-emne-i-Gr%C3%B8nland>

SOCIALDEMOKRATIETS HOLDNING - HVAD ER VIGTIGT FOR JER?

- Socialdemokratiet ser eventuel uranudvinding som et rigsanliggende. Især Helle Thorning-Schmidt (der på dette tidspunkt var statsminister) tydeliggør, at spørgsmålet om uran er indenfor det forsvars-, sikkerheds-, og udenrigspolitiske område. Da dette område ikke er overtaget af Grønlands selvstyre, er uran dermed ikke udelukkende et Grønlandsk anliggende. For socialdemokratiet er det derfor vigtigt med en samarbejdsaftale mellem Grønland og Danmark.³
- Uran hører under det forsvars-, sikkerheds-, og udenrigspolitiske område fordi uran som bekendt kan bruges "i ulovlige våbenprogrammer eller udnyttes i forbindelse med nuklear terrorisme"⁴, og hvis der skal udvindes uran, er det noget, man vil undgå.
- Desuden vil Socialdemokratiet kræve kontrol med uranudvindingen, og Grønland skal kende til krav og konsekvenser ved at udvinde⁵

JERES OPGAVE

Under "Informationer" er samlet nogle bilag, der er af interesse for jeres parti. Kig det igennem og brug det til at argumentere for jeres holdning i debatten. Gør følgende:

1. Læs alle informationerne igennem
2. Forbered en tale af ca. to minutters varighed, der præsenterer jeres holdning og har to-tre hovedargumenter for holdningen.
3. Overvej suverænitetsbegrebet, og brug også dette i talen og debatten, hvor det giver mening

INFORMATIONER

BILAG 1: UDDRAG AF "LOVEN OM GRØNLANDS SELVSTYRE"⁶

Kapitel 4

Udenrigsanliggender

§ 11. Naalakkersuisut kan handle i mellemfolkelige anliggender som fastsat i dette kapitel og i aftaler med regeringen.

Stk. 2. Regeringen og Naalakkersuisut samarbejder i mellemfolkelige anliggender som fastsat i dette kapitel med henblik på at sikre såvel Grønlands interesser som Kongeriget Danmarks samlede interesser.

Stk. 3. De beføjelser, som gives Naalakkersuisut i dette kapitel, begrænser ikke de danske myndigheders forfatningsmæssige ansvar og beføjelser i mellemfolkelige anliggender, idet udenrigs- og sikkerhedspolitik er rigsanliggender.

3 <https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/gr%C3%B8nland-optrapper-strid-om-uran>

4 <https://knr.gl/da/nyheder/regeringen-vil-undg%C3%A5-atomv%C3%A5ben-med-uran-fra-gr%C3%B8nland>

5 <https://www.fyens.dk/erhverv/S-vil-undersoege-groenlandsk-uraneksport-grundigt/artikel/2269598>

6 <http://www.stm.dk/multimedia/selvstyreloven.pdf>

BILAG 2: UDDRAG AF “OVERSIGT OVER INTERNATIONALE FORPLIGTELSER VEDR. URAN UDVINDING OG EKSPORT”⁷

2.3. Eksportkontrol

Eksportkontrol er et internationalt samarbejde, der har til formål at sikre, at eksport af sensitive produkter og teknologi ikke falder i de forkerte hænder og dermed medvirker til udvikling eller spredning af masseødelæggelsesvåben eller eksporteres til lande, der udgør en risiko for den internationale sikkerhed og stabilitet. Der findes fire eksportkontrolregimer, der hver især

2.3.2. Sikkerhedsrådsresolution 1540 (2004)

FN's Sikkerhedsråds resolution 1540 forpligter alle stater at gennemføre og håndhæve kontrolforanstaltninger med masseødelæggelsesvåben, fremføringsmidler og relaterede materialer samt at kontrollere overførsler til andre lande, herunder gennem eksportkontrol samt kontrol med transit og mæglervirksomhed. Disse bestemmelser er som nævnt ovenfor i afsnit 2.3.1 folkeretligt forpligtende.

Medlemsstaterne har ifølge resolutionen pligt til at rapportere om den nationale indsats mod spredning af masseødelæggelsesvåben til en – i medfør af resolutionen – oprettet komité under Sikkerhedsrådet: ”1540-komitéen”, hvori samtlige 15 sikkerhedsrådsmedlemmer deltager. Et vigtigt instrument hertil er 1540-komitéens gennemgang af de enkelte landes nationale rapporter om efterlevelsen af resolutionen.

Sikkerhedsrådsresolution 1540 gælder for Danmark og Grønland.

BILAG 3: UDDRAG AF “OVERSIGT OVER INTERNATIONALE FORPLIGTELSER VEDR. URAN UDVINDING OG EKSPORT”⁸

Safeguardskonventioner og deres gyldighed for Danmark og Grønland

Navn på konvention	Gælder for DK	Gælder for Grønland
Danmarks overenskomst med IAEA mhp. at forhindre, at nukleart materiale anvendes til fremstilling af kernevåben eller andre nukleare sprænglegemer (Comprehensive Safeguards Agreement (CSA) (INFCIRC/176))	Nej Erstattet af aftale ml. IAEA og EURATOM	Ja
Overenskomst mellem IAEA og EURATOMs ikke-atomvåbenstater mhp. at forhindre, at nukleart materiale anvendes til fremstilling af kernevåben eller andre nukleare sprænglegemer (INFCIRC/193)	Ja	Nej
Tillægsprotokolaftale vedr. Safeguards mellem Danmark og IAEA (for Grønland)	Nej Erstattet af aftale ml. IAEA og EURATOM	Ja
Tillægsprotokolaftale vedr. Safeguards mellem IAEA og EURATOMs ikke-atomvåben stater (for Danmark)	Ja	Nej

⁷naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Raastof/DK/Oversigt%20internationale%20forpligtelser%20vedr%20uran%20udvinding%20og%20eksport.pdf
⁸<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Raastof/DK/Oversigt%20internationale%20forpligtelser%20vedr%20uran%20udvinding%20og%20eksport.pdf>

ENHEDSLISTEN

INTRODUKTION

Det er nu tid til, at I skal tage del i debatten om Grønlands uran. Det kommer ikke til at være en fuldstændig virkelighedstro gengivelse af de rigtige forhandlinger omkring Grønlands uran, der især fandt sted fra 2013-2016. I stedet er det en debat, hvor forskellige politiske partier og dermed forskellige holdninger er udvalgt, for at kunne skabe en så divers debat som muligt. Det skal siges, at flere danske partier har skiftet holdning til uranspørgsmålet i løbet af de år, debatten har været i gang, men da der som sagt er ønske om at lave en divers debat, er nogle holdninger udvalgt, også selvom de måtte have ændret sig i tidens løb.

FORMÅLET MED DEBATTEN

Omdrejningspunktet i debatten er, at I skal komme frem til en beslutning omkring hvorvidt - og i så fald hvordan - Grønland skal udvinde og eksportere uran. Desuden er det centralt også at anvende og overveje suverænitetsbegrebet i denne sammenhæng.

SETTING

I 2013 ophævede det Grønlandske landsting "nultolerancen" overfor uran, med 15 stemmer for, og 14 imod. Det betyder, at "Naalakkersuisut kan behandle ansøgninger om mineprojekter med uran og andre radioaktive mineraler."⁹ Der er altså tale om "minedrift med eksport af uran for øje."¹⁰

Der er her især tale om muligheden for at udvinde uran fra Kvanefjeld. "Kvanefjeld er et bjerg ved den sydgrønlandske by Narsaq, hvor der er fundet store reserver af sjældne jordarter samt uran i det særlige mineral steenstrupin. Uranforekomsten er en af de største i verden, men den er ikke særlig koncentreret: Den vurderes til omtrent 360 gram uran per ton malm. Mineselskabet GME*, der har fået efterforskningstilladelse, mener dog, at det er tilstrækkeligt til, at en udvinding kan betale sig. Der findes andre kendte forekomster af uran i Grønland, men Kvanefjeld er indtil videre det eneste, der er kommercielt interessant."¹¹ (også kaldet GMEL)

9 <http://sermitsiaq.ag/node/160145>

10 <https://www.altinget.dk/energi/artikel/groenlandsk-uran-mine-rykker-naermere>

11 <https://politiken.dk/oekonomi/art5620143/Uran-er-igen-et-varmt-emne-i-Gr%C3%B8nland>

ENHEDSLISTENS HOLDNING - HVAD ER VIGTIGT FOR JER?

- Enhedslisten er imod udvinding af uran i Grønland af flere grunde. For det første var de enige i den tidligere gældende i nultolerance, fordi uran kan skade mennesker og miljø. For det andet er der stor fare for, at uran kommer i de forkerte hænder og havner på det sorte marked. For det tredje er de modstandere af at anvende atomkraft som energikilde, pga. den høje risiko forbundet med atomkraftværker.¹²
- Enhedslisten ønsker, at de øvrige danske partier tager aktiv stilling til, hvorvidt de ønsker at riget skal blive uraneksporterende,¹³ og kan siges at vægte det højere end spørgsmålet om hvorvidt det er et grønlandsk anliggende alene

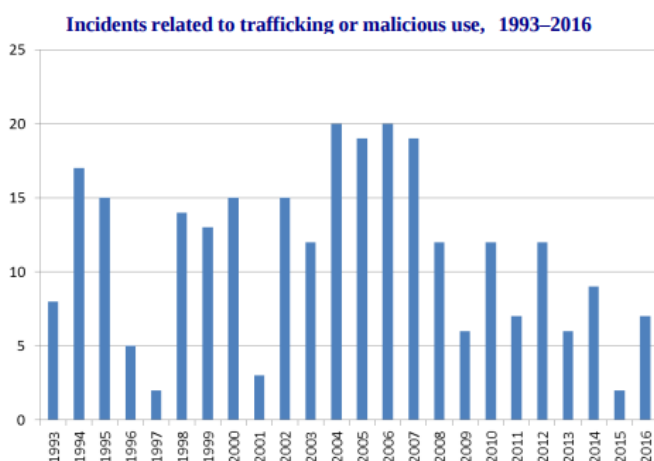
JERES OPGAVER

Under "Informationer" er samlet nogle bilag, der er af interesse for jeres parti. Kig det igennem og brug det til at argumentere for jeres holdning i debatten. Gør følgende:

1. Læs alle informationerne igennem
2. Forbered en tale af ca. to minutters varighed, der præsenterer jeres holdning og har to-tre hovedargumenter for holdningen
3. Overvej suverænitetsbegrebet, og brug også dette i talen og debatten, hvor det giver mening.

INFORMATIONER

BILAG 1: OVERSIGT OVER RAPPORTEREDE EPISODER HVOR NUKLEARE OG RADIOAKTIVE STOFFER ER RELATERET TIL ULOVLIG HANDEL ELLER ONDSINDET BRUG¹⁴

¹² <http://www.enhedslisten-silkeborg.dk/dansk-politik/danmark-bliver-uran-eksportoer/>

¹³ <https://www.altinget.dk/energi/artikel/groenlandsk-uran-mine-rykker-naermere>

¹⁴ <https://www.iaea.org/sites/default/files/17/12/itdb-factsheet-2017.pdf>

BILAG 2: UDDRAG AF “DANMARK BLIVER URAN-EKSPORTØR”¹⁵

For det første er vi enige med grønlandernes hidtidige nultolerancepolitik. Uran er et farligt produkt, der kan være til stor skade for mennesker og miljø. Og det kan være til stor skade for menneskeheden, hvis det bruges i atombomber.

BILAG 3: UDDRAG AF “VI KRÆVER EN FOLKEAFSTEMNING OM UDVINDING AF URAN I GRØNLAND” AF AAJA CHEMNITZ OG MIKKEL MYRUP, FORMAND FOR AVATAQ, GRØNLANDS NATUR OG MILJØFORENING¹⁶

Dens første fase begyndte, da uranforekomsten i Kvanefjeld blev opdaget i 1956 og derefter udforsket på initiativ af den danske Atomenergikommission, som havde brug for at udpege en stabil uranforsyning til et fremtidigt atomkraftprogram.

Efter forundersøgelserne iværksattes fra Risø Forsøgscenter i 1978 et stort forskningsprojekt, der skulle klarlægge, hvordan uranet mest effektivt kunne udvindes.

Den danske regerings rolle i denne sag også i nutiden har været skuffende

Det blev hovedsageligt finansieret af danske statsmidler, men en del af pengene kom fra EU (dengang EF), hvor man vurderede, at forekomsten i Kvanefjeld, der dengang blev sat til 43.000 tons uran, udgjorde 28 procent af EF's uranressourcer.

Den daværende kritik af mineprojektet har ikke mistet sin relevans og var på mange måder den samme som i dag: bekymring over projektets konsekvenser for sundhed og miljø, skepsis i forhold til dets påståede økonomiske fordele og forargelse over lukketheden hos beslutningstagerne og den måde, hvorpå projektet blev drevet frem af kræfter i Danmark på trods af stærk grønlandsk modstand.

Selv blandt nogle af de forskere, der var involveret i projektet, blev sundheds- og miljøproblemerne anset for alvorlige, hvis ikke uoverstigelige: Støvflugten fra det åbne minebrud, affaldsdeponeringen og lokaliseringen af fabriksanlæggene blev i særdeleshed anset for problematiske.

Bruddet lå for tæt på Narsaq – en by med mere end 1.500 indbyggere – og anbringelse af hundreder af millioner tons giftigt og radioaktivt mineaffald i den nærliggende Taseq-sø blev af mange anset for udelukket på grund af søens placering højt oppe i det økologisk følsomme elvsystem.

Man var også opmærksom på minedriftens konsekvenser for byens drikkevandsforsyning, hvor fluoridkoncentrationen i forvejen lå på grænsen for det tilladelige. Lederen af Risø-forskningsprojektet plæderede endda for, at anlægget, hvor uranet adskiltes fra malmen og affaldet herfra, af miljømæssige grunde skulle placeres 100 km fra Narsaq By i nærheden af det dengang påtænkte vandkraftværk i Johan Dahl Land.

¹⁵<http://www.enhedslisten-silkeborg.dk/dansk-politik/danmark-bliver-uran-eksportoer/>

¹⁶file:///home/groenland/Hentet/160211_Kronik_Kvanefjeld.pdf

VENSTRE

INTRODUKTION

Det er nu tid til, at I skal tage del i debatten om Grønlands uran. Det kommer ikke til at være en fuldstændig virkelighedstro gengivelse af de rigtige forhandlinger omkring Grønlands uran, der især fandt sted fra 2013-2016. I stedet er det en debat, hvor forskellige politiske partier og dermed forskellige holdninger er udvalgt, for at kunne skabe en så divers debat som muligt. Det skal siges, at flere danske partier har skiftet holdning til uranspørgsmålet i løbet af de år, debatten har været i gang, men da der som sagt er ønske om at lave en divers debat, er nogle holdninger udvalgt, også selvom de måtte have ændret sig i tidens løb.

FORMÅLET MED DEBATTEN

Omdrejningspunktet i debatten er, at I skal komme frem til en beslutning omkring hvorvidt - og i så fald hvordan - Grønland skal udvinde og eksportere uran. Desuden er det centralt også at anvende og overveje suverænitetsbegrebet i denne sammenhæng.

SETTING

I 2013 ophævede det Grønlandske landsting "nultolerancen" overfor uran, med 15 stemmer for, og 14 imod. Det betyder, at "Naalakkersuisut kan behandle ansøgninger om mineprojekter med uran og andre radioaktive mineraler."¹⁷ Der er altså tale om "minedrift med eksport af uran for øje."¹⁸

Der er her især tale om muligheden for at udvinde uran fra Kvanefjeld. "Kvanefjeld er et bjerg ved den sydgrønlandske by Narsaq, hvor der er fundet store reserver af sjældne jordarter samt uran i det særlige mineral steenstrupin. Uranforekomsten er en af de største i verden, men den er ikke særlig koncentreret: Den vurderes til omtrent 360 gram uran per ton malm. Mineselskabet GME, der har fået efterforskningstilladelse, mener dog, at det er tilstrækkeligt til, at en udvinding kan betale sig. Der findes andre kendte forekomster af uran i Grønland, men Kvanefjeld er indtil videre det eneste, der er kommercielt interessant."¹⁹

¹⁷ <http://sermitsiaq.ag/node/160145>

¹⁸ <https://www.altinget.dk/energi/artikel/groenlandsk-uran-mine-rykker-naermere>

¹⁹ <https://politiken.dk/oekonomi/art5620143/Uran-er-igen-et-varmt-emne-i-Gr%C3%B8nland>

VENSTRES HOLDNING - HVAD ER VIGTIGT FOR JER?

- Venstre lægger vægt på, at man med selvstyreloven har overladt spørgsmålet om uran til Landstinget og at det er et grønlandsk indenrigspolitisk område. Derfor er det en grønlandsk beslutning hvorvidt man skal udvinde uran.
- Imidlertid kan man ifølge Venstre i fællesskab sætte rammerne for de regler der skal være for uranminedriften. Dette skal man blandt andet for at sikre, at uranen ikke havner i de forkerte hænder, f.eks. i diktatorers våbenprogrammer.²⁰

JERES OPGAVE

Under "Informationer" er samlet nogle bilag, der er af interesse for jeres parti. Kig det igennem og brug det til at argumentere for jeres holdning i debatten. Gør følgende:

1. Læs alle informationerne igennem
2. Forbered en tale af ca. to minutters varighed, der præsenterer jeres holdning og har to-tre hovedargumenter for holdningen.
3. Overvej suverænitetsbegrebet, og brug også dette i talen og debatten, hvor det giver mening.

INFORMATIONER

BILAG 1: UDDRAG AF "LOVEN OM GRØNLANDS SELVSTYRE"²¹

I erkendelse af, at det grønlandske folk er et folk i henhold til folkeretten med ret til selvbestemmelse, bygger loven på et ønske om at fremme ligestilling og gensidig respekt i partnerskabet mellem Danmark og Grønland. Loven bygger i overensstemmelse hermed på en overenskomst mellem Naalakkersuisut og den danske regering som ligestillede parter.

Kapitel 1

Selvstyrets myndigheder samt domstolene

§ 1. Grønlands Selvstyre har den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder. Domstole, der bliver oprettet af selvstyret, har den dømmende magt i Grønland inden for samtlige sagsområder. I overensstemmelse hermed er den lovgivende magt hos Inatsisartut, den udøvende magt hos Naalakkersuisut og den dømmende magt hos domstolene.

²⁰<https://www.altinget.dk/energi/artikel/groenlandsk-uran-mine-rykker-naermere>

²¹<http://www.stm.dk/multimedia/selvstyreloven.pdf>

**BILAG 2: UDDRAG AF "OVERSIGT OVER INTERNATIONALE FORPLIGTELSE
VEDR. URAN UDVINDING OG EKSPORT"²²****Safeguardskonventioner og deres gyldighed for Danmark og Grønland**

Navn på konvention	Gælder for DK	Gælder for Grønland
Danmarks overenskomst med IAEA mhp. at forhindre, at nukleart materiale anvendes til fremstilling af kernevåben eller andre nukleare sprænglegemer (Comprehensive Safeguards Agreement (CSA) (INFCIRC/176))	Nej Erstattet af aftale ml. IAEA og EURATOM	Ja
Overenskomst mellem IAEA og EURATOMs ikke-atomvåbenstater mhp. at forhindre, at nukleart materiale anvendes til fremstilling af kernevåben eller andre nukleare sprænglegemer (INFCIRC/193)	Ja	Nej
Tillægsprotokolaftale vedr. Safeguards mellem Danmark og IAEA (for Grønland)	Nej Erstattet af aftale ml. IAEA og EURATOM	Ja
Tillægsprotokolaftale vedr. Safeguards mellem IAEA og EURATOMs ikke-atomvåben stater (for Danmark)	Ja	Nej

**BILAG 3: UDDRAG AF "SAGSOMRÅDER OVERTAGET AF SELVSTYRET EFTER
SELVSTYRELOVENS § 2, JF. § 3"²³**

Sagsområder overtaget efter selvstyrelovens § 2, jf. § 3	Dato for overtagelse
Råstofområdet (Liste II, nr. 26)	1. januar 2010

²²<http://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Publications/Raastof/DK/Oversigt%20internationale%20forpligtelser%20vedr%20uran%20udvinding%20og%20eksport.pdf>

²³http://www.stm.dk/multimedia/Oversigt_sagsomr_der_241111.pdf

INUIT ATAQATIGIIT (IA)

INTRODUKTION

Det er nu tid til, at I skal tage del i debatten om Grønlands uran. Det kommer ikke til at være en fuldstændig virkelighedstro gengivelse af de rigtige forhandlinger omkring Grønlands uran, der især fandt sted fra 2013-2016. I stedet er det en debat, hvor forskellige politiske partier og dermed forskellige holdninger er udvalgt, for at kunne skabe en så divers debat som muligt. Det skal siges, at flere danske partier har skiftet holdning til uranspørgsmålet i løbet af de år, debatten har været i gang, men da der som sagt er ønske om at lave en divers debat, er nogle holdninger udvalgt, også selvom de måtte have ændret sig i tidens løb.

FORMÅLET MED **DEBATTEN**

Omdrejningspunktet i debatten er, at I skal komme frem til en beslutning omkring hvorvidt - og i så fald hvordan - Grønland skal udvinde og eksportere uran. Desuden er det centralt også at anvende og overveje suverænitetsbegrebet i denne sammenhæng.

SETTING

I 2013 ophævede det Grønlandske landsting "nultolerancen" overfor uran, med 15 stemmer for, og 14 imod. Det betyder, at "Naalakkersuisut kan behandle ansøgninger om mineprojekter med uran og andre radioaktive mineraler."²⁴ Der er altså tale om "minedrift med eksport af uran for øje."²⁵

Der er her især tale om muligheden for at udvinde uran fra Kvanefjeld. "Kvanefjeld er et bjerg ved den sydgrønlandske by Narsaq, hvor der er fundet store reserver af sjældne jordarter samt uran i det særlige mineral steenstrupin. Uranforekomsten er en af de største i verden, men den er ikke særlig koncentreret: Den vurderes til omtrent 360 gram uran per ton malm. Mineselskabet GME*, der har fået efterforskningstilladelse, mener dog, at det er tilstrækkeligt til, at en udvinding kan betale sig. Der findes andre kendte forekomster af uran i Grønland, men Kvanefjeld er indtil videre det eneste, der er kommercielt interessant."²⁶ *(også kaldet GMEL)

²⁴<http://sermitsiaq.ag/node/160145>

²⁵ <https://www.altinget.dk/energi/artikel/groenlandsk-uran-mine-rykker-naermere>

²⁶ <https://politiken.dk/oekonomi/art5620143/Uran-er-igen-et-varmt-emne-i-Gr%C3%B8nland>

IAS HOLDNING - HVAD ER VIGTIGT FOR JER?

- Inuit Ataqatigiit (Folkefællesskabet) er et venstreorienteret parti, der blandt andet arbejder for at Grønland bliver økonomisk og politisk selvstændigt.²⁷
- IA er imod uran, og går stærkt ind for, at man skal afholde en folkeafstemning om at genindføre nultolerancen.
- Især Sara Olsvig fra partiet (der i perioden også var Folketingsmedlem) går ind for, at man uanset hvad ikke skal udvinde uran ved Kvanefjeldet i Narsaq, fordi det skaber problemer for landbruget i området og målet om at blive selvforsynende med fødevarer.²⁸
- Desuden mener IA, at man i spørgsmålet om uran overgiver sin kompetence og selvbestemmelse på råstofområdet, og giver den tilbage til Danmark. Det er de modstandere af.²⁹
- For Aaja Chemnitz fra partiet (der i perioden også var Folketingsmedlem) er det vigtigt, at de danske partier overvejer hvorvidt de overhovedet ønsker, at rigsfællesskabet bliver uraneksporterende - også fordi det i nogle internationale tilfælde ville være Danmark, der skulle repræsentere et uraneksporterende rigsfællesskab.³⁰

JERES OPGAVER

Under "Informationer" er samlet nogle bilag, der er af interesse for jeres parti. Kig det igennem og brug det til at argumentere for jeres holdning i debatten. Gør følgende:

1. Læs alle informationerne igennem
2. Forbered en tale af ca. to minutters varighed, der præsenterer jeres holdning og har to-tre hovedargumenter for holdningen.
3. Overvej suverænitetsbegrebet, og brug også dette i talen og debatten, hvor det giver mening.

INFORMATIONER

BILAG 1: UDDRAG AF "LOVEN OM GRØNLANDS SELVSTYRE"³¹

Kapitel 1

Selvstyrets myndigheder samt domstolene

§ 1. Grønlands Selvstyre har den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder. Domstole, der bliver oprettet af selvstyret, har den dømmende magt i Grønland inden for samtlige sagsområder. I overensstemmelse hermed er den lovgivende magt hos Inatsisartut, den udøvende magt hos Naalakkersuisut og den dømmende magt hos domstolene.

²⁷<http://ia.gl/dk/>

²⁸<https://politiken.dk/udland/art5553737/Gr%C3%B8nlandsk-toppolitiker-vil-bl%C3%A6se-p%C3%A5-resultatet-af-en-folkeafstemning>

²⁹<http://iafolketingimi.dk/da/formand-for-ia-selvstyreloven-udhules-ved-uran-aftaler/>

³⁰<https://www.altinget.dk/energi/artikel/groenlandsk-uran-mine-rykker-naermere>

³¹<http://www.stm.dk/multimedia/selvstyreloven.pdf>

BILAG 2: UDDRAG AF "VI KRÆVER EN FOLKEAFSTEMNING OM UDVINDING AF URAN I GRØNLAND" AF AAJA CHEMNITZ OG MIKKEL MYRUP, FORMAND FOR AVATAQ, GRØNLANDS NATUR OG MILJØFORENING³²

Det er værd at bemærke, at den danske regerings rolle i denne sag også i nutiden har været skuffende. Det høres ofte, at den er neutral i uranspørgsmålet, men det er langt fra tilfældet. Tværtimod har den via sine institutioner proaktivt virket for, at de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af de storskalauranmineprojekter, den forrige og nu også den nye grønlandske regering håber at gennemføre, ikke kommer frem.

Tillid til integriteten hos de mineselskaber, der tildeles udvindingslicenser, er af afgørende betydning, når det drejer sig om en så miljø-, sundheds- og sikkerhedsmæssigt sensitiv aktivitet som uranudvinding.

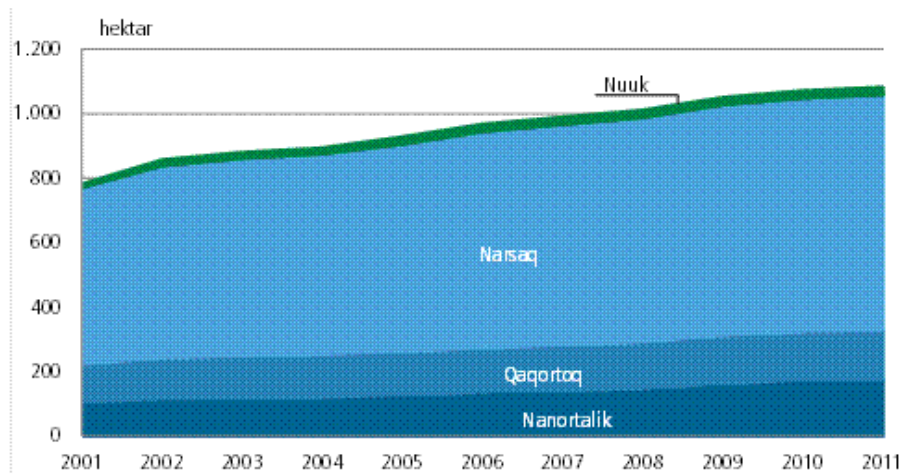
I november 2013 stillede folketingsmedlem for IA, Johan Lund Olsen, spørgsmål ved et møde i Det Udenrigspolitiske Nævn for at få opklaret, om der i GMEL's ejerkreds var personer, der havde forbindelser til organiseret kriminalitet og medvirket til at finansiere terrorvirksomhed i den somaliske Puntland-provins.

Rygtet om dette havde verseret i den australske presse gennem flere år. Hensigten var at få endevendt GMEL's ejerforhold. Formanden for IA, Sara Olsvig, stillede lignende spørgsmål i Inatsisartut kort tid efter, men hverken den grønlandske eller den danske regering ønskede at undersøge sagen nærmere. Det er vel fair at antage, at hvis det havde været tilfældet, kunne Kvanefjeld-projektet have været anderledes stillet.

Konklusionen er, at risikoen for, at Kvanefjeld-mineprojektet bliver det mest forurenende industriprojekt i rigsfællesskabets historie, hele tiden stiger. Samtidig med at mineprojektet vokser i takt med, at der opdages nye uranforekomster i det endnu ikke færdigudforskede Ilimmaasaq-kompleks, ignoreres eller bagatelliseres dets negative konsekvenser for miljøet og befolkningens sundhed.

Det eneste, der kan forhindre denne udvikling, er, hvis befolkningen får mulighed til at sige fra gennem en folkeafstemning, sådan som den grønlandske regering for længst har lovet.

BILAG 3: LANDBRUGET FORDELT EFTER DISTRIKTER³³

³²file:///home/groenland/Hentet/160211_Kronik_Kvanefjeld.pdf

³³<http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&version=201207&sc=SA&subthemecode=o10&colcode=o>

SIUMUT

INTRODUKTION

Det er nu tid til, at I skal tage del i debatten om Grønlands uran. Det kommer ikke til at være en fuldstændig virkelighedstro gengivelse af de rigtige forhandlinger omkring Grønlands uran, der især fandt sted fra 2013-2016. I stedet er det en debat, hvor forskellige politiske partier og dermed forskellige holdninger er udvalgt, for at kunne skabe en så divers debat som muligt. Det skal siges, at flere danske partier har skiftet holdning til uranspørgsmålet i løbet af de år, debatten har været i gang, men da der som sagt er ønske om at lave en divers debat, er nogle holdninger udvalgt, også selvom de måtte have ændret sig i tidens løb.

FORMÅLET MED **DEBATTEN**

Omdrejningspunktet i debatten er, at I skal komme frem til en beslutning omkring hvorvidt - og i så fald hvordan - Grønland skal udvinde og eksportere uran. Desuden er det centralt også at anvende og overveje suverænitetsbegrebet i denne sammenhæng.

SETTING

I 2013 ophævede det Grønlandske landsting "nultolerancen" overfor uran, med 15 stemmer for, og 14 imod. Det betyder, at "Naalakkersuisut kan behandle ansøgninger om mineprojekter med uran og andre radioaktive mineraler."³⁴ Der er altså tale om "minedrift med eksport af uran for øje."³⁵

Der er her især tale om muligheden for at udvinde uran fra Kvanefjeld. "Kvanefjeld er et bjerg ved den sydgrønlandske by Narsaq, hvor der er fundet store reserver af sjældne jordarter samt uran i det særlige mineral steenstrupin. Uranforekomsten er en af de største i verden, men den er ikke særlig koncentreret: Den vurderes til omtrent 360 gram uran per ton malm. Mineselskabet GME, der har fået efterforskningstilladelse, mener dog, at det er tilstrækkeligt til, at en udvinding kan betale sig. Der findes andre kendte forekomster af uran i Grønland, men Kvanefjeld er indtil videre det eneste, der er kommercielt interessant."³⁶

³⁴<http://sermitsiaq.ag/node/160145>

³⁵<https://www.altinget.dk/energi/artikel/groenlandsk-uran-mine-rykker-naermere>

³⁶<https://politiken.dk/oekonomi/art5620143/Uran-er-igen-et-varmt-emne-i-Gr%C3%B8nland>

SIUMUTS HOLDNING - HVAD ER VIGTIGT FOR JER?

- Siumut (Fremad) er et socialdemokratisk parti der i mange år har domineret grønlandsk politik³⁷
- Siumut vil generelt gerne udnytte tilgængelige råstoffer i Grønland, og er åbne overfor at skabe en sikker handel med uran.
- Partiet ser især på udvindingen fra et økonomisk perspektiv, hvor det skal skabe nye erhverv og få gang i økonomien³⁸, især fordi ledigheden og leveomkostningerne stiger.³⁹
- Især Aleqa Hammond, (der først var selvstyreformand, dernæst Folketingsmedlem) er stærk forkæmper for udvindingen af uran. Hun ser det som et rent grønlandsk anliggende at beslutte hvorvidt man skal udvinde eller ej, da råstofområdet er hjemtaget.⁴⁰

JERES OPGAVER

Under "Informationer" er samlet nogle bilag, der er af interesse for jeres parti. Kig det igennem og brug det til at argumentere for jeres holdning i debatten. Gør følgende:

1. Læs alle informationerne igennem
2. Forbered en tale af ca. to minutters varighed, der præsenterer jeres holdning og har to-tre hovedargumenter for holdningen
3. Overvej suverænitetsbegrebet, og brug også dette i talen og debatten, hvor det giver mening

INFORMATIONER

BILAG 1: UDDRAG AF "LOVEN OM GRØNLANDS SELVSTYRE"⁴¹

Kapitel 1

Selvstyrets myndigheder samt domstolene

§ 1. Grønlands Selvstyre har den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder. Domstole, der bliver oprettet af selvstyret, har den dømmende magt i Grønland inden for samtlige sagsområder. I overensstemmelse hermed er den lovgivende magt hos Inatsisartut, den udøvende magt hos Naalakkersuisut og den dømmende magt hos domstolene.

³⁷<https://jyllands-posten.dk/politik/ECE10380499/fakta-disse-partier-forvalter-magten-i-groenland/>

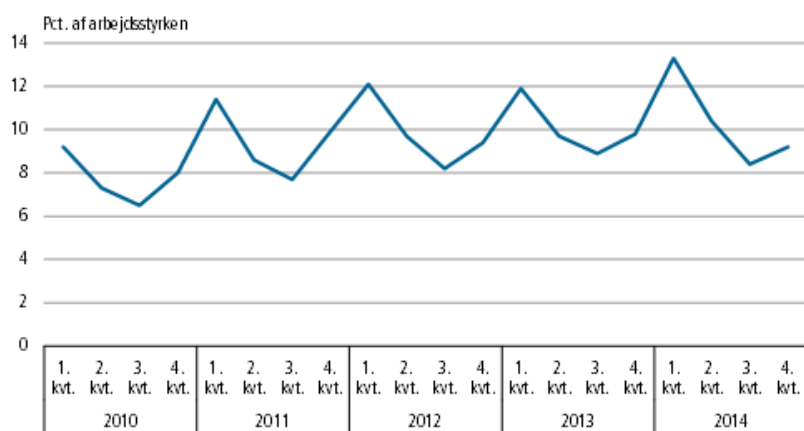
³⁸<https://www.youtube.com/watch?v=uFrHLzrTed4>

³⁹<http://sermitsiaq.ag/node/160145>

⁴⁰<https://www.altinget.dk/energi/artikel/groenlandsk-uran-mine-rykker-naermere>

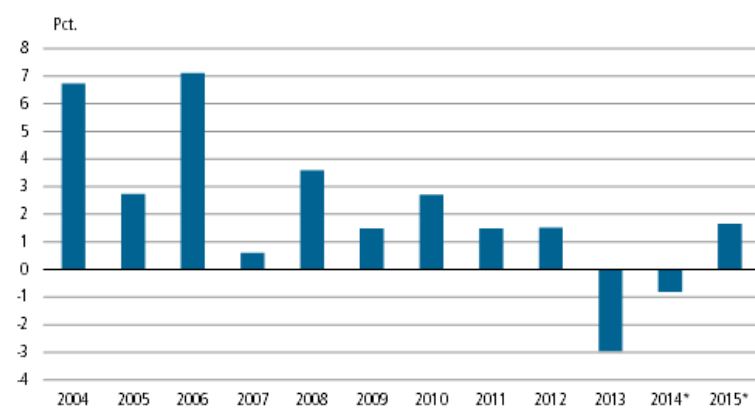
⁴¹<http://www.stm.dk/multimedia/selvstyreloven.pdf>

BILAG 2: LEDIGHED I GENNEMSNIT PR. MÅNED 2010-2014 I GRØNLAND⁴²

Kilde: Statistikbanken. <http://bank.stat.gl/ARDLED4>

BILAG 3: BRUTTONATIONALPRODUKT, ÅRLIG REALVÆKST I GRØNLAND⁴³

⁴²<http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&sc=AR&version=201603>

⁴³<http://www.stat.gl/dialog/main.asp?lang=da&sc=NR&version=201701>